

בשנת

מהשראה
ליצירה

דווקא עכשיו << מנהיגות עושים!
סמינר מנהיגות חינוכית
תשפ"ד | 2024 **הרב תמיר גרנות**

עשרת הדברות לאזרחים

1. צדק חלקי / ענווה/הקשבה – ההכרה כי אין אדם או תנועה שמחזיקים בצדק מוחלט באמונות ודעות. לאנשים שונים יש תפישות שונות של טוב.

2. אמת כוללת/הסכמות – האמת שהיא תוצאה של הסכמות מושכלות בין מחנות האוחזים בדעות שונות, שהן תוצאה של שיח ובקורת – תהיה בדרך כלל שלמה ונכונה יותר מהאמת החלקית של אחד הצדדים.

3. שותפות – אחדות דורשת שיתופי פעולה ממשיים, מעשיים. עובדים ביחד: בחברה, בצבא, בהנהגה.

4. פשרה/צמצום – אחדות דורשת פשרות, גם ביחס לאמת, וצמצום עצמי, הוגן, המאפשר את נוכחותו של הזולת ודעותיו, גם על חשבון עמדתו.

5. ערבות הדדית – כיהודה בן יעקב כלפי בנימין. האחד מוכן להקריב בשביל האחר – אחיו. ללא ערבות האחדות מתרוקנת ממשמעות (אי תשלום/הברחת מסים, סירוב חד צדדי לשרת וכיו"ב)

6. מאשמה לאחריות – כיוסף בן יעקב. שיח האשמה הוא רגרסיבי, ואיננו מאפשר השלמה וקבלה. שיח האחריות בונה ומקדם גם מול משבר חברתי קשה.

7. שיח אמון וכבוד – הנחת תום הלב והרצון הטוב כלפי הזולת והמחנה האחר. קפיצת האמון מחייבת התנגדות לשימוש בטענות מסוג: הוא מקדם אינטרסים, זה מניפולטיבי, אידיוטים שימושיים וכיו"ב.

8. שיח דעות ולא זהויות /לא לגופו של אדם – העמדה שלי איננה אוטומטית אלא עניינית. אל לנו לייחס מראש עמדה או גישה למישהו בגלל שהוא שייך למחנה מסויים.

9. אדמה משותפת – מקורות משותפים לערכים, להשראה, לתפישות היסוד: היסטוריה, ארון ספרים, לוח שנה. יחד עם זאת קדושה הסמלים ומוסדות המדינה והעם – צה"ל מחוץ למחלוקת, יום הזכרון והעצמאות, סמלי ומוסדות הדת והמדינה.

10. שמים משותפים – חזון משותף וחלומות משותפים. לא כולם, אבל מרחב חלומות משותף חיוני ליצירת אחדות המניעה לפעולה ומאפשרת התקדמות ולא רק מניעת פילוג.

מעמד אחדות ישראל בשלוש הנבואות של יחזקאל

יחזקאל פרק לז פסוק יא – כח

- (יא) וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן־אָדָם הָעֶצְמוֹת הָאֵלֶּה כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל הֵמָּה הִנֵּה אֹמְרִים יָבֹשׁוּ עֲצָמוֹתֵינוּ וְאֲבֹדָה תִּקְוֹתֵנוּ נִגְזְרָנוּ לָנוּ:
- (יב) לָכֵן הִנְבֵּא וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְקֹוֹק הֵנָּה אֲנִי פֹתֵחַ אֶת־קִבְרוֹתֵיכֶם וְהַעֲלִיתִי אֶתְכֶם מִקִּבְרוֹתֵיכֶם עִמִּי וְהִבֵּאתִי אֶתְכֶם אֶל־אֲדֹמַת יִשְׂרָאֵל: ס (יג) וַיִּדְעַתֶּם כִּי־אֲנִי יְקֹוֹק בִּפְתֹּחַי אֶת־קִבְרוֹתֵיכֶם וּבִהְעֵלוֹתִי אֶתְכֶם מִקִּבְרוֹתֵיכֶם עִמִּי: (יד) וְנָתַתִּי רוּחִי בָכֶם וְחִיִּיתֶם וְהִנַּחְתִּי אֶתְכֶם עַל־אֲדֹמַתְכֶם וַיִּדְעֻתֶם כִּי־אֲנִי יְקֹוֹק דְּבַרְתִּי וַעֲשִׂיתִי נֹאֲם־יְקֹוֹק: פ
- (טו) וַיְהִי דְבַר־יְקֹוֹק אֵלַי לֵאמֹר: (טז) וְאַתָּה בֶּן־אָדָם קַח־לָךְ עֵץ אֶחָד וְכָתֹב עָלָיו לִיהוּדָה וְלִבְנֵי יִשְׂרָאֵל חֲבֵרֹו חֲבֵרֹו וְלִקְחָה עֵץ אֶחָד וְכָתֹב עָלָיו לְיוֹסֵף עֵץ אֶפְרָיִם וְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל חֲבֵרֹו: (יז) וְקָרַב אַתָּם אֶחָד אֶל־אֶחָד לָךְ לַעֲץ אֶחָד וְהָיוּ לְאַחַד־יָם בִּידָךְ:
- (יח) וְכֹאשֶׁר יֹאמְרוּ אֵלָיךְ בְּנֵי עַמֶּךָ לֵאמֹר הֲלוֹא־תִגִּיד לָנוּ מִה־אֵלֶּה לָךְ: (יט) דַּבֵּר אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְקֹוֹק הֵנָּה אֲנִי לִקְחָה אֶת־עֵץ יוֹסֵף אֲשֶׁר בְּיַד־אֶפְרָיִם וְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל חֲבֵרֹו וְנָתַתִּי אוֹתָם עָלָיו אֶת־עֵץ יְהוּדָה וַעֲשִׂיתֶם לַעֵץ אֶחָד וְהָיוּ אֶחָד בִּידָי: (כ) וְהָיוּ הָעֵצִים אֲשֶׁר־תִּכְתֹּב עֲלֵיהֶם בִּידָךְ לְעִינֵיהֶם:
- (כא) וְדַבֵּר אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְקֹוֹק הֵנָּה אֲנִי לִקְחָה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִבֵּין הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִלְכוּ שָׁם וְקִבַּצְתִּי אֹתָם מִסָּבִיב וְהִבֵּאתִי אוֹתָם אֶל־אֲדֹמַתָם: (כב) וַעֲשִׂיתִי אֹתָם לְגוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ בְּהָרֵי יִשְׂרָאֵל וּמֶלֶךְ אֶחָד יִהְיֶה לְכֻלָּם לְמֶלֶךְ וְלֹא יִהְיֶה יְהוּדָה עוֹד לְשִׁתִּי מִמַּלְכוֹת עוֹד:
- ...(כד) וְעַבְדֵי דָוִד מֶלֶךְ עֲלֵיהֶם וְרוּעֵה אֶחָד יִהְיֶה לְכֻלָּם וּבְמִשְׁפָּטִי יֵלְכוּ וְחֻקֹּתַי יִשְׁמְרוּ וַעֲשׂוּ אוֹתָם: (כה) וַיֵּשְׁבוּ עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְעַבְדֵי לַיעֲקֹב אֲשֶׁר יֵשְׁבוּבָהּ אֲבוֹתֵיכֶם וַיֵּשְׁבוּ עָלֶיהָ הֵמָּה וּבְנֵיהֶם וּבְנֵיהֶם עַד־עוֹלָם וְדָוִד עַבְדִּי נָשִׂא לָהֶם לְעוֹלָם:
- (כו) וְכָרַתִּי לָהֶם בְּרִית שְׁלוֹם בְּרִית עוֹלָם יִהְיֶה אוֹתָם וְנָתַתִּים וְהִרְבֵּיתִי אוֹתָם וְנָתַתִּי אֶת־מִקְדָּשִׁי בְּתוֹכָם לְעוֹלָם: (כז) וְהָיָה מִשְׁכְּנִי עֲלֵיהֶם וְהָיִיתִי לָהֶם לֵאלֹהִים וְהֵמָּה יִהְיוּ־לִי לְעָם: (כח) וַיִּדְעוּ הַגּוֹיִם כִּי אֲנִי יְקֹוֹק מְקַדֵּשׁ אֶת־יִשְׂרָאֵל בְּהִיּוֹת מִקְדָּשִׁי בְּתוֹכָם לְעוֹלָם: ס

מעמד אחדות ישראל בשלוש הנבואות של יחזקאל

יהודה: בראשית (פרשת ויגש) פרק מד פסוק יח - לד

(יח) וַיִּגֶשׁ אֵלָיו יְהוָה וַיֹּאמֶר בִּי אָדֹנָי יְדַבֵּר־נָא עִבְדְּךָ דְּבַר בְּאָזְנִי אָדֹנָי וְאַל־יִחַר אַפִּי בְּעִבְדְּךָ כִּי כְמוֹךָ כִּפְרָעָה:

... (ל) וְעַתָּה כִּבְּאִי אֶל־עִבְדְּךָ אָבִי וְהַנֶּעַר אֵינָנִי אֲתָנִי וְנִפְשׁוֹ קְשׁוּרָה בְּנִפְשׁוֹ: (לא) וְהָיָה כִּרְאוֹתָיו כִּי־אֵין הַנֶּעַר וּמָת וְהוֹרִידוּ

עֲבָדֶיךָ אֶת־שִׁיבַת עִבְדְּךָ אָבִינוּ בִּיגּוֹן שְׁאֵלָה:

(לב) כִּי עִבְדְּךָ עָרַב אֶת־הַנֶּעַר מֵעַם אָבִי לֵאמֹר אִם־לֹא אָבִיאֲנִי אֵלֶיךָ וְחָטַאתִי לְאָבִי כָל־הַיָּמִים: (לג) וְעַתָּה יֵשְׁב־נָא עִבְדְּךָ

תַּחַת הַנֶּעַר עֹבֵד לְאֲדֹנָי וְהַנֶּעַר יַעַל עִם־אֲחִיו: (לד) כִּי־אֵיךְ אֶעֱלֶה אֶל־אָבִי וְהַנֶּעַר אֵינָנִי אֲתִי כֵּן אֶרְאֶה בְרָע אֲשֶׁר יִמָּצֵא

אֶת־אָבִי:

יוסף: בראשית (פרשת ויגש) פרק מה פסוק ד - ז

(ד) וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אֲחָיו גִּשׁוּ־נָא אֵלַי וַיִּגָּשׁוּ וַיֹּאמֶר אֲנִי יוֹסֵף אַחֵיכֶם אֲשֶׁר־מְכַרְתֶּם אֹתִי מִצְרַיִמָּה: (ה) וְעַתָּה | אֶל־תַּעֲצְבוּ

וְאַל־יִחַר בְּעֵינֵיכֶם כִּי־מְכַרְתֶּם אֹתִי הִנֵּה כִּי לְמַחֲיָה שָׁלַחֲנִי אֱלֹהִים לִפְנֵיכֶם: ... (ז) וַיִּשְׁלַחֲנִי אֱלֹהִים לִפְנֵיכֶם לָשׂוּם לָכֶם שְׂאֲרֵית

בְּאֶרֶץ וְלִהְיוֹת לָכֶם לְפָלִיטָה גְדֹלָה:

בראשית (פרשת ויחי) פרק נ פסוק יט - כ

(יט) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יוֹסֵף אֶל־תִּירָאוּ כִּי הִתַּחַת אֱלֹהִים אָנִי: (כ) וְאַתֶּם חֲשַׁבְתֶּם עָלַי רָעָה אֱלֹהִים חֲשַׁבָה לְטֹבָה לְמַעַן עֲשֶׂה

כִּינֹם הַזֶּה לְהַחֲיִית עַם־רַב: